

ความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ประชุม บำรุงจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เมษายน 2551

ความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ประชุม บำรุงจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เมษายน 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PARTICIPATION IN THE ACADEMIC
ADMINISTRATION AND TEACHERS' ATTACHMENT TOWARDS
SCHOOLS UNDER THE NAKHON NAYOK EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

PRACHUM BAMRUNGJIT

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

April 2008

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ กับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก
โดย	นายประทุม บำรุงจิตร
สาขา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง)

..... กรรมการ
(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

..... กรรมการ
(ดร.รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์)

..... กรรมการ
(ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

..... อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

เมษายน พ.ศ. 2551

ประชุม บำรุงจิตร์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับ
ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง, ดร.รัชนิกุล ภิญโญภา
ณุวัฒน์.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากรมมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 2) เพื่อศึกษาความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 319 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการ

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ
ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความผูกพันต่อโรงเรียน ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับสูง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความเชื่อถ้อยยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียน
ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน และด้านความต้องการที่จะ
รักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียน

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู มี
ความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

Prachum Bamrungjit. (2008). **The Relationship between the Participation in the Academic Administration and Teachers' Attachment towards Schools under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office.** Master Thesis for M. Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr.Amornrat Sanansieng, Dr.Ratchaneekul Pinyopanuwat.

ABSTRACT

This research aims to 1) study the participation in the academic administration of teachers under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office, 2) examine the teachers' attachment towards schools under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office , 3) study the relationship between the participation in the academic administration and teachers' attachment towards schools under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office. The sample group consisted of 319 teachers under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office. The research tools were in the forms of questionnaire. The statistical analysis was performed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson's coefficient correlation.

Findings indicated that :

1. Overall, teachers under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office participated in the Academic administration at a high level ranking as follows : the development of learning procedures, the development of curriculums of schools, evaluation, internal quality insurance and educational monitoring.
2. Overall, teachers under the Nakhon Nayok Educational Service Area Office had the attachment towards schools at a high level ranking as follows : the acceptance for the schools' objectives and values, high appreciation of performance for the school benefits and the needs of keeping schools' membership.
3. The participation in the academic administration and the teachers' attachment related moderately at the significant level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.รัชนิภา ภิญโญภาณุวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เอาใจใส่ ช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง ประธานกรรมการ และ ดร.ปฐมพงศ์ สุขเลิศ กรรมการ ที่กรุณาให้คำชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ คือ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ดร.นิเวศน์ อุดมรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ดร.อรรวรรณ ตันท์เจริญรัตน์ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุพรรณประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก นายสถาพร ศรีม่วง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครนายก วิทยฐานะผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และนางวาสรินทร์ รัตนมาลี ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่อนุญาตให้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่างและเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อนักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการจัดทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณประโยชน์อันเกิดจากวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นความกตัญญูแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ประชุม บำรุงจิตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษา.....	11
การบริหารงานวิชาการ.....	13
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	13
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	15
ขอบข่ายงานวิชาการ.....	15
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	19
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	23

ด้านการวัดผลประเมินผล.....	ณ
ด้านการนิเทศการศึกษา.....	31
ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	46
	ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	46
	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	46
	ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	48
	การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	49
	รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	50
	บทบาทของครูในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	
	การศึกษานครนายก.....	51
	ความผูกพันต่อองค์กร (โรงเรียน)	52
	ความหมายของความผูกพันต่อองค์กร.....	52
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กร.....	56
	ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร.....	58
	องค์ประกอบของความผูกพันต่อโรงเรียนของครู.....	59
	ผลที่ได้รับจากความผูกพันต่อโรงเรียนของครู.....	63
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ.....	65
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กร.....	66
	สรุปแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย.....	68
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู	
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	77

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความผูกพันต่อ โรงเรียนของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	๗
---	---

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการกับความผูกพันต่อ โรงเรียนของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ ในการวิจัยหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	130
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพ.....	76
2	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	77
3	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	78
4	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	79
5	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	80
6	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษาของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	81
7	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	82
8	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อโรงเรียนโดยภาพรวมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	83
9	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อโรงเรียน ด้านความเชื่อถ้อยยอมรับเป้าหมายและคุณค่าของโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	84
10	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อโรงเรียน ด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างสูงเพื่อทำประโยชน์ให้โรงเรียน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	85
11	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความผูกพันต่อโรงเรียน ด้านความต้องการ ที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	86
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ กับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงาน	

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน.....	42

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา